

en Klage for det Første over hele vort Militær-system og for det Andet mod Befalingsmændene, hvis Pligt det er at vaage over, at en saadan demoraliserende Indflydelse ved Garnisonstjenesten ikke kommer tilstede. (Verg: Det er Garnisonen i v et, der er Tale om). Ja, det er formodentlig Garnisonen i v et, som det ærede Medlem har ment. Men lad os ogsaa antage, at det er Garnisonen, der er ment, saa kan det dog i alt Fald ikke være for Bybefolkningen, at det er særlig demoraliserende, thi den er jo nu engang fordømt til at leve i denne smittende Atmosfære. Det maa altsaa være Landbefolkningens unge Mandfolk, som fra den idylliske Ufslydigheds Tilstand, hvori de leve i deres Hjem, komme ind til Garnisonstiedet, og ved Garnisonen og Garnisonstjenesten, som de underkastes, blive demoraliserede. Det skulde dog i Sandhed være beynnderligt, om en Tjeneste, hvis Hovedformaal er at indskærpe og indøve alvorlig Pligtfølelse og alvorlig Pligtoslydelse, skulde kunne være saa demoraliserende, som man vil gjøre den. Men naar man betragter denne Sag lidt nærmere — fra en Bybeboers Standpunkt nemlig — og vil gaa ud fra, at der er ment, at Garnisonen, det vil sige Opholdet i Kjøbstaden, skal være det, som særlig virker demoraliserende, saa vil jeg sige, at jeg, som dog med temmelig opmærksomme Øine følger den Ungdom, der fra Landet færdes i Byerne, ikke kan give denne den Lov for idyllisk landlig Ufslydighed, som maatte være Forudsætningen for disse Klager over Demoralisation. Jeg har ivertimod gjort den Erfaring, at naar Ungdommen fra Landet kommer ind til Byen, saa er det dens Hovedbestjæftigelse at færdes fra det ene Boverningssted til det andet; fra den ene Dandsbod til den anden gaa unge Mænd og unge Kvinder. Og jeg tror i Sandhed ikke, at de behøve at søge til Byerne for at faae den Slags Forlystelser; thi jeg har rundt om paa mine Reiser paa Landet set det ene store Forsamlingslokale, Dandslokale rejse sig omkring i Sognene ved Siden af det andet, saa at i den Henseende tror jeg, at man bliver nødt til at lade Garnisonen og Garnisonstjenesten udenfor Spillet. Forunderligt er det ogsaa, at i tidligere Tider, da vi havde ganske anderledes langvarig Garnisonstjeneste end nu, er Ingen falden paa at klage over dens demoraliserende Indflydelse; da havde vi godt Lyende. Ivertimod, naar man vilde søge sig et rigtig godt Lyende, til hvilket man kunde have Tillid, søgte man ikke til Fæstemanden, men til Kompagnichefen. Og det gjør man endnu, mine Herrer! i stor Udstrækning. I den Tid, da jeg havde en Afdeling at føre, er der kommet mangfoldige Forespørgsler til mig om Folk, som søgte Tjeneste, om hvorledes deres Forhold i Tjenesten havde været; det Samme kommer endnu til Kompagnicheferne og de mere underordnede Befalingsmænd, og i Reglen staa Folk sig ved den Anvisning, de faae fra dem. Nei, lader

os lade den Tro fare, at vi kunne komme den virkelig alvorlige Uddannelse i Forsvarsvæsenets Tjeneste til Livs gennem Paastande om den Demoralisation, som ad den Vej skulde trænge ind i Befolkningen.

Solstein Vedreborg.

Jeg vil kun gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at jeg ikke er saa kjendt som han med Landboernes demoraliserende Fornøjelser, naar de komme til Byen. Jeg har ikke haft Tid til at følge dem fra Dandsbod til Dandsbod, jeg veed ikke, hvorledes de gerere sig der. Dette vil jeg overlade til det ærede Medlem at sige om; men derimod skal jeg indrømme det ærede Medlem, som sidst talte, at den Del af den militære Tjeneste, som jeg maatte maa betegne som den egentlige Dvælsesid, medens Folkene ligge paa Skolen, og Rekruttjenesten i den Tid de skulle ligge inde, er gennemgaaende nyttig for dem, og jeg skal villig indrømme det ærede Medlem, hvad han sagde, at der mange Gange sker Genvendelser til Kompagnichefen for der igennem at faae de bedste Folk til Lyende. Jeg tror imidlertid, at dette dog gjælder med nogen Modifikation; thi Grunden er jo for Manges Vedkommende egentlig ikke den, at man venter, at Folkene skulle være blevne saa moralske under Kompagnichefens Tilsyn, men man mener, at de have vænnet sig f. Ex. som Kavallerister til at omgaaes Heste paa bedre Maade og Andet, som falder ind under Begrebet Dressur, thi dette maa det kaldes; men jeg skal villig indrømme, at den strenge Dvælses og Lugt for de Fleste vil være gavnlige og ikke skadelige. Rigesaa bestemt maa jeg imidlertid hævde, at hele den Tid, der kommer derefter, den tvungne Garnisonstjeneste, vil gennemgaaende være meget farlig for de Fleste, og jeg kan forsikre det ærede Medlem, at jeg veed Exempler, hvor jeg har fulgt Folk, der komme fra Landet til Byerne, og paa hvem Garnisonen har haft meget sørgelige Følger, ja ført til fuldstændig Udelæggelse. Jeg tror, at dette ligger i, at denne Tid ikke er den saa meget alvorlige Tid, som det ærede Medlem talte om; den alvorlige Tid er den Tid, i hvilken Manden uddannes til Soldat, men den Tid, hvori han ligger inde for væsentligst at gaa rundt og trække paa Vagt, er ikke nogen alvorlig Tid. Det er overhovedet en Misforstaaelse, en meget stor Misforstaaelse, som jeg bestemt maa udtale mig saa skarpt som muligt imod, at tro, at det er i Regimentet og i Militærtjenesten, at Folket faaer sin egentlige moralske Opdragelse og Karakterfuldendelse; det er det virkelig ikke. Det kan være, at det tilbørlig kan komme Enkelte til Gode; det er altid godt for Nogle at være under et vist Tryk, hvor det er en Pligt at tage sig sammen i kort Tid, men at ville stille det op, som det ærede Medlem, at Garnisonen skulde være noget særligt Opdragende for Befolkningen, det maa jeg bestemt modsig. Dette sker i Skolen, men ikke i Regimentet; thi den fuldstændig over-